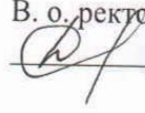

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Рівненський державний гуманітарний університет

ЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол засідання Вченої ради
РДГУ № 7 від 30 червня 2025 р.

В. о. ректора РДГУ

 Роман ПАВЕЛЮК

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ВИРОБНИЧУ (ПЕДАГОГІЧНУ) ПРАКТИКУ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ
РІВНЕНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Рівне 2025

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про виробничу (педагогічну) практику здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії Рівненського державного гуманітарного університету (далі – Університет) регламентує порядок і форми проходження практики здобувачами денної, вечірньої та заочної форм навчання.

1.2. Виробнича (педагогічна) практика на третьому рівні вищої освіти є компонентом професійної підготовки до науково-педагогічної діяльності та видом практичної діяльності здобувачів щодо здійснення освітнього процесу у вищій школі, включаючи викладання спеціальних дисциплін, організацію навчальної діяльності здобувачів, науково-методичну роботу.

1.3. Положення розроблене відповідно до Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого Постановами Кабінету Міністрів України «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» від 23 березня 2016 р. № 261(зі змінами, внесеними у відповідності до Постанови Кабінету Міністрів №426 від 08.04.2025 р.) та Постановою Кабінету Міністрів України «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами, Постановою КМ № 507 від 03.05.2024), гідно з яким виробнича (педагогічна) практика передбачена як один із компонентів програми підготовки науково-педагогічних і наукових кадрів вищої кваліфікації.

1.4. Організатором виробничої (педагогічної) практики є кафедра, на якій виконується освітньо-наукова програма.

1.5. Базою для проходження виробничої (педагогічної) практики є кафедра, на якій виконується освітньо-наукова програма. Крім того, за рішенням цієї кафедри здобувач може пройти практику на інших кафедрах Університету та/чи аналогічних кафедрах (підрозділах) інших закладів вищої освіти.

1.6. Виробнича (педагогічна) практика є невід'ємним складником освітньої програми підготовки здобувачів II і III років навчання і її проходження є обов'язковим для усіх форм навчання.

Виробнича (педагогічна) практика відображається у індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії і затверджується науковим керівником, гарантом ОНП. Для організації та проходження практики розробляється відповідна робоча програма з виробничої (педагогічної) практики, що регламентує мету, зміст, порядок організації, проведення та підведення підсумків. Вона є основою для формування аспірантом плану проходження практики та звіту про її виконання.

По закінченню з виробничої (педагогічної) практики здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії подає затверджені кафедрою звітні документи, що зазначені у робочій програмі практики. Залік з виробничої (педагогічної) практики аспірант отримує за умови виконання всіх запланованих завдань і наявності звітної документації.

1.7. Зміст і тривалість практики визначаються навчальними планами підготовки фахівців відповідного рівня вищої освіти та програмою виробничої (педагогічної) практики здобувачів

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ВИРОБНИЧОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

2.1. Метою виробничої (педагогічної) практики є закріплення теоретичних знань, практичних навичок й умінь роботи викладача ЗВО. Практика передбачає вирішення таких завдань:

- ознайомлення здобувача з основними принципами організації і методами викладання дисциплін, дотичних до проблематики виконуваного дисертаційного дослідження;

- формування та розвиток професійно-педагогічних навичок і умінь викладача вищої школи, зокрема, оволодіння здобувачами комунікативними компетентностями, необхідними для якісного проведення лекційних,

семінарських і практичних занять, застосування новітніх технологій навчання та сучасного обладнання;

- виховання в здобувачів творчого, дослідницького підходу до педагогічної діяльності;
- формування в здобувачів потреб у підвищенні своєї наукової та науково-педагогічної кваліфікації;
- оволодіння здобувачами навичками та вміннями організації науково-дослідної роботи.

3. ЗМІСТ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ВИРОБНИЧОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ

3.1. Зміст виробничої (педагогічної) практики здобувача передбачає:

- ознайомлення з організацією і плануванням навчальної діяльності на відповідній кафедрі та в університеті у цілому;
- вивчення науково-методичного досвіду викладання дисциплін на відповідній кафедрі, зокрема, базових навчальних дисциплін, в контексті яких виконується дисертаційне дослідження;
- проведення лекційних, семінарських і практичних занять;
- ознайомлення з організацією науково-дослідної роботи відповідної кафедри, провідними науковими школами університету, лабораторіями, проблемними групами тощо;
- участь у підготовці і проведенні конференцій, семінарів, круглих столів молодих учених та здобувачів;
- участь в організації роботи студентських наукових товариств, гуртків і проблемних груп.

3.2. Виробнича (педагогічна) практика здобувача включає активну та пасивну практики.

3.2.1. ПАСИВНА ПРАКТИКА передбачає відвідування семінарських, практичних занять і лекцій з урахуванням спеціалізації кафедри та напрямку наукового дослідження здобувача з наступним їх обговоренням.

3.2.2. АКТИВНА ПРАКТИКА включає самостійне проведення здобувачами семінарських і практичних занять, читання лекцій (або фрагментів лекцій) у контексті наукового дослідження та наукових інтересів.

3.3. Обсяги і терміни проходження практики аспірантів денної, вечірньої та заочної форм навчання визначається навчальним планом / графіком освітнього процесу.

3.4. Конкретний зміст виробничої (педагогічної) практики здобувача визначається кафедрою з урахуванням стажу й здобутого здобувачем досвіду роботи у закладі вищої освіти, науковим напрямом дослідження та безпосередніми завданнями кафедри.

3.5. Перед початком практики на базі академії проводиться настановча конференція, а по завершенні – підсумкова.

3.6. Відповідальність за організацію практики здобувача несе його науковий керівник у межах годин, передбачених за наукове керівництво. Академічне навантаження, яке виконує здобувач під час активної педагогічної практики, зараховується викладачу, що викладає певний курс і контролює якість його викладання здобувачем (присутність викладача на заняттях обов'язкова).

3.7. Виробнича (педагогічна) практика може бути проведена в університеті, що направив здобувача на цільове навчання, за умови погодження з кафедрою Університету, до якої здобувач прикріплений, та відповідного клопотання закладу вищої освіти, де буде проводитися практика.

3.8. Терміни проходження практики та її програма визначаються в індивідуальному плані здобувача.

4. ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ЗА ПРОВЕДЕННЯМ ВИРОБНИЧОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

4.1. Безпосередній контроль за виробничою (педагогічною) практикою здобувача здійснюють його науковий керівник і лектор з дисципліни, за якою відбувається практика.

4.2. За підсумками проходження виробничої (педагогічної) практики здобувач подає до відділу аспірантури загальний звіт про проходження практики, підписаний завідувачем кафедри та лектором із дисципліни, за якою відбувалася практика, та відгук наукового керівника з аналізом її результатів.

4.3. Оцінка за виробничу (педагогічну) практику виставляється науковим керівником і лектором із дисципліни, за якою відбувалася практика, і затверджується на засіданні відповідної кафедри. Оцінка за практику виставляється у заліково-екзаменаційну відомість.

4.4. Здобувачі, які проводять заняття за трудовою угодою в межах Університету, звільняються від виробничої (педагогічної) практики та атестуються кафедрою на основі наданої звітної документації. Звітна документація має бути підписана науковим керівником, який виставляє оцінку, та завідувачем кафедри, на якій виконує навантаження здобувач.

4.5. Здобувачі заочної форми навчання, які проходять виробничу (педагогічну) практику за погодженням із кафедрою в інших закладах вищої освіти, додатково до звіту представляють характеристику з місця її проходження за підписом завідувача кафедри та проректора з наукової роботи.

4.6. Здобувачі, які з поважних причин не змогли пройти виробничу (педагогічну) практику у запланований термін, повинні пройти її в інший час, визначений кафедрою.

5. ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ

5.1. За підсумками проходження виробничої (науково-викладацької) практики аспірант подає на кафедру:

- Загальний звіт про проходження практики (ПІБ практиканта, спеціальність, кафедра, ПІБ наукового керівника, період проходження, загальний обсяг годин; сітка занять (дати проведення, академічна група, тема, вид занять), підписаний завідувачем відповідної кафедри.

- Відгук-характеристику наукового керівника про проходження практики.

- Витяг з протоколу засідання відповідної кафедри про затвердження звіту.
- Щоденник виробничої (педагогічної) практики. До щоденника практики заносяться всі заходи, пов'язані з проходженням активної і пасивної практики, інші види робіт (робота в бібліотеці, консультації з викладачем і т. п.), дається їх психолого-педагогічний аналіз.
- Індивідуальний план роботи здобувача-практиканта, підписаний керівником практики.
- Розгорнуті психолого-педагогічні аналізи відвіданих навчальних та виховних занять (не менше 5).
- Конспекти лекцій (2 лекції – 4 год.) із наочним наповненням (презентація).
- Плани-конспекти семінарських (практичних) занять (2 заняття – 4 год.).
- План-конспект виховного заходу (години куратора) з академічною групою (з підписом та оцінкою куратора академічної групи за національною шкалою оцінювання).
- Характеристика на академічну групу.

6. ПРАВА ТА ОBOB'ЯЗКИ ПРАКТИКАНТА

6.1. Здобувач має право:

- отримувати консультації від наукового керівника, викладачів кафедри з усіх питань проведення виробничої (педагогічної) практики;
- проводити під час виробничої (педагогічної) практики за погодженням із завідувачем кафедри лінгвістичні, психолінгвістичні, методичні, педагогічні та інші наукові експерименти за матеріалами свого дослідження.

6.2. Здобувач зобов'язаний:

- сумлінно виконувати завдання виробничої (педагогічної) практики, визначені кафедрою;
- виявляти високу відповідальність, старанність, творчу ініціативу, організованість, дисциплінованість, педагогічний такт;

- дотримуватися вимог Статуту Університету, Правил внутрішнього розпорядку Університету, розпоряджень адміністрації Університету, декана, рішень кафедри;

- своєчасно подати науковому керівнику звіт про виконання програми виробничої (педагогічної) практики.

6.3. Здобувач, відсторонений від практики, або робота якого на практиці визнана незадовільною, вважається таким, що не виконав індивідуальний план, і згідно з Порядком підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого Постановами Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 (зі змінами від 8 квітня 2025 р. № 426), підлягає відрахуванню.

7. ПРАВА ТА ОBOB'ЯЗКИ КЕРІВНИКА ВИРОБНИЧОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ

7.1. Загальне керівництво та контроль за проходженням практики здобувача покладається на завідувача кафедри, за якою закріплений здобувач.

7.2. Безпосереднє керівництво та контроль за виконанням плану практики здобувача здійснюється його науковим керівником і лектором з дисциплін, за якими відбувається практика, котрі:

- забезпечують організацію, планування та облік результатів практики;
- затверджують загальний план-графік проведення практики, його місце в системі індивідуального планування здобувача;
- добирають тематику занять і навчальні групи для проведення виробничої (педагогічної) практики;
- надають методичну допомогу в плануванні та організації навчальної взаємодії;
- контролюють роботу здобувача, відвідування занять та інші види його роботи зі здобувачами, вживають заходи щодо ліквідації недоліків в організації практики;
- готують відгук про проходження практики здобувачем та спільно виставляють оцінку за проходження виробничої (педагогічної) практики.

Додатки

Додаток А

Титульний аркуш

**Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра теорії і методики виховання**

Звітна документація з виробничої (педагогічної) практики

**Здобувача освітнього ступеня PhD
спеціальності _____
Прізвище, ім'я, по-батькові**

Місце педпрактики:

Термін педпрактики:

Керівник практики:

Рівне – 20..

Додаток Б

Зразок звіту

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет

Звіт
з виробничої (педагогічної) практики
здобувача освітнього рівня доктор філософії (PhD)

(кафедра)

(спеціальність)

(прізвище, ім'я, по батькові)

Термін проходження практики: _____

Загальний обсяг годин: _____

Науковий керівник _____

(прізвище, ініціали)

Гарант програми _____

(прізвище, ініціали)

Завідувач кафедри _____

(прізвище, ініціали)

1. Ознайомлення з планами і програмами відповідної спеціальності

2. Ознайомлення з планами роботи кафедри та обов'язковою документацією кафедри

3. Індивідуальна робота зі слухачами та здобувачами _____

4. Обсяг проведення освітньої роботи за видами (дата проведення, тема)

5. Відзив наукового керівника про якість проведення занять

Дата

Підпис наукового керівника

Здобувач

(підпис)

Гарант програми

(підпис)

Зав. кафедри

(підпис)

Дата

Додаток В

ВІДГУК-ХАРАКТЕРИСТИКА
КЕРІВНИКА ПРАКТИКИ

Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії (П.І.П. аспіранта)
_____ за період виробничої (педагогічної) практики зарекомендував
себе як _____

ВИСНОВОК:

(П.І.П. аспіранта) виконав (не виконав) індивідуальний план педагогічної
практики у повному (не повному) обсязі) _____

Керівник практики _____
(підпис) (Ініціал імені, прізвище)

Завідувач кафедрою _____
(підпис) (Ініціал імені, прізвище)